

Folketingets Socialudvalg

24. november 2004

Svar på spørgsmål 22 (Alm. del - bilag offentlig):

I brev af 3. november har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 22:

”Ministeren bedes sende udvalget en opgørelse over forskellen mellem skolefritidsordninger og børnehaver opdelt på omkostning pr. barn samt de forskellige krav, der ligger i de to ordninger.”

Svar:

Spørgsmålet omfatter to problemstillinger:

1. Redegørelse for økonomiske forhold
2. Redegørelse om de lovgivningsmæssige krav, der gælder for de to ordninger.

Jeg vil behandle de to problemstillinger i omvendt rækkefølge.

### **Ad 1. Sammenligning af de lovgivningsmæssige krav for hhv. børnehaver og skolefritidsordninger**

#### *Børnehaver*

En børnehave er et dagtilbud oprettet i henhold til lov om social service. Dagtilbud kan i henhold til serviceloven oprettes som daginstitutioner, dagpleje og puljeordninger. Børnehaverne hører under daginstitutionsområdet og er målrettet de 3–5/6-årige børn.

#### *SFO*

Skolefritidsordninger (SFO) oprettes i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 4, og er et paralleltilbud til fritidshjem oprettet i henhold til serviceloven. SFO henvender sig fortrinsvis til børn på skolens yngste klassetrin (børnehaveklasse–3. klasse). Kommunen vælger selv, om det nødvendige

antal pladser i fritidsordninger oprettes i henhold til serviceloven eller i henhold til folkeskoleloven. Antallet af SFO-pladser er mere end 100-doblet siden 1984, hvor ordningen blev indskrevet i folkeskoleloven.

### USFO

Udvidede skolefritidsordninger (USFO) kan oprettes efter konkret godkendelse i Undervisningsministeriet ved en lille lukningstruet skole (under 150 elever) og optage børn fra det fyldte 3. år (folkeskolelovens § 3, stk. 4, jf. § 55, stk. 1.). Ca. 100 skoler har fået Undervisningsministeriets tilladelse til at oprette en USFO.

USFO og børnehaver kan opfattes som paralleltilbud, hvor børnehaverne dog har karakter af hovedtilbud.

### Rammebestemmelser for børnehaver og SFO

Man kan af den almindelige debat få indtryk af, at der er mere bindende rammebestemmelser for børnehaver end for SFO. Ud over de følgende opstillede punkter er det imidlertid ikke bindinger, der fremgår af lovgivningen. Personalenorering, ydre rammer, krav til andel af uddannet personale osv. er bestemmelser, der fastsættes i den enkelte kommune efter drøftelser mellem de forhandlingsberettigede parter. Registrerede kvalitetsforskelle i dagtilbud og SFO hænger således mindre sammen med, om det enkelte tilbud er oprettet under den ene eller den anden lovgivning. Det har først og fremmest at gøre med det fastsatte kommunale serviceniveau.

Det skal nævnes, at folkeskolens formålsparagraf primært vedrører undervisning, som er folkeskolens kerneydelse. Eftersom SFO oprettes i henhold til folkeskoleloven, gælder formålsparagraffen også for SFOvirksomheden, som dog er undtaget undervisningsforpligtelsen.

Nedenfor følger en oversigt over forskelle/ligheder mellem børnehaver og skolefritidsordninger.

### Børnehaver:

### Skolefritidsordninger:

| <b>Formål</b>  |  |
|--|--|
| Hvad <i>formålene</i> angår, er lighederne større en forskellene, hvis man sammenligner de to formålsparagraffer for hhv. folkeskole og dagtilbud.   |  |
| <b>Servicelovens § 8:</b><br>Kommunen fastsætter mål og rammer for dagtilbudenes arbejde<br><i>Stk. 2.</i> Dagtilbudene skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og støtte det enkelte barns tilegnelse og udvikling af sociale og almene færdigheder med henblik på at styrke det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd og at bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.<br><i>Stk. 3.</i> Dagtilbudene skal give muligheder for oplevelser og aktiviteter, der bidrager til at | <b>Folkeskolelovens § 1:</b><br>Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige personlige udvikling.<br><i>Stk. 2.</i> Folkeskolen må søge at skabe sådanne rammer for oplevelse, virkelyst og fordybelse, at eleverne udvikler erkendelse, fantasi og lyst til at lære, således at de opnår tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. |

| <b>Pædagogiske læreplaner</b>   |  |
|---|--|
| Der skal udarbejdes pædagogiske læreplaner i børnehaver.  | Der skal <u>ikke</u> udarbejdes pædagogiske læreplaner i SFO.  |
| <b>Ledelse</b>  |  |
| Børnehaver har en selvstændig leder (og forældrebestyrelse).  | Skolefritidsordningen (inkl. USFO) har en daglig leder, der refererer til skolens leder. Skolens leder og skolens bestyrelse er de øverst ansvarlige for ordningen. Der kan være selvstændig daglig leder også af USFO.  |
| <b>Tilsyn</b>   |  |
| Hvad <i>tilsynsforpligtelsen</i> angår, er det i begge tilfælde kommunalbestyrelsen, der har tilsynet, for SFO's vedkommende i forbindelse med tilsynet med skolen. |  |
| <b>Forældreindflydelse</b>  |  |
| Børnehaverne har selvstændig forældrebestyrelse.  | SFO's børn er almindeligvis elever i skolen, og via denne er SFO's forældre valgberettigede og valgbare til skolebestyrelsen. Forældre til børn i en USFO får af Undervisningsministeriet tillagt valgret og valgbarhed til skolebestyrelsen.  |
| <b>Forældrebetalingen</b>   |  |
| Der er maksimum på forældrebetalingen på 30 % eller 33 % af dagtilbuddets omkostninger. Fritidshjem 30 %. Børnehaver 30 % eller 33 % (hvor pasningsgaranti).        | <u>Folkeskoleloven sætter ikke loft for forældrebetaling for SFO.</u> Bruttoudgifter til SFO er gennemsnitligt lavere end bruttoudgifter til fritidshjem. På grund af det manglende loft for forældrebetalingerne til SFO afspejles dette ikke nødvendigvis i forældrebetalingernes størrelse. |
| <b>Søskende- og fripladstilskud</b>   |  |
| Der gives søskende- og fripladstilskud efter den sociale lovgivning.  | Fra 1. januar 2005 gives der søskende- og fripladstilskud fuldt ud efter den sociale lovgivning.   |

## **Ad 2. Sammenligning af forældrebetaling i skolefritidsordninger og børnehaver**

Ifølge de tilgængelige data i Danmarks Statistik udgjorde den gennemsnitlige forældrebetaling i børnehaver 18.050 kr. årligt i 2003. I forhold til antallet af indskrevne børn i de pågældende aldersgrupper giver det et vægtet

gennemsnit på 19.032 kr. I de kommunale SFO'er udgjorde den tilsvarende betaling 13.246 kr. for de 6-9-årige og 11.588 kr. for de 10-13-årige. Der findes ikke særskilt opgørelse over udgifterne til de 3-5-årige børn, der går i USFO.

Ifølge Danmarks Statistiks data udgjorde de samlede bruttoudgifter i 2003 5.656,21 mio. kr. (funktion 3.05), og antallet af indskrevne i de kommunale SFO'er var 164.527 børn. Det giver en årlig enhedsudgift på ca. 35.000 kr. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har oplyst, at gennemsnitsudgifterne i børnehaverne udgør knap 60.000 kr. og i fritidshjem ca. 42.000 kr.

Dette svar fremsendes i 5 eksemplarer.

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs